

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра документознавства і музейної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор науково-педагогічної і
навчальної роботи та
рекрутації

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Інформаційна культура

підготовки магістра

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітньої програми (спеціалізації) Інформаційна аналітика та

адміністрування систем управління

Луцьк 2018

Програма навчальної дисципліни «Інформаційна культура» підготовки магістра, галузі знань 02 Культура і мистецтво; спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; за освітньою програмою Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління.

Розробник: Кравченко Світлана Іванівна, доктор наук з соціальних комунікацій, професор кафедри соціальних комунікацій

Рецензент: Пасічник Ірина Анатоліївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри документознавства і музейної справи
протокол № 2 від 18.09. 2018 р.
Завідувач кафедри (Бондаренко Г. В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки
Протокол № 3 від 05.10. 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету: (Шваб А. Г.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Протокол № 2 від 17.10. 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа Освітня програма: Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління Освітній ступінь: магістр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання ___ 1 ___
		Семестр ___ 3-й ___
		Лекції ___ 22 ___ год.
		Практичні (семінарські) ___ 20 ___ год. Лабораторні ___ год. Індивідуальні ___ год.
		Самостійна робота ___ 68 ___ год. Консультації ___ 10 ___ год.
ІНДЗ: є/немає		Форма контролю: екзамен

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 Культура і мистецтво 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа Освітня програма: Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління Освітній ступінь: магістр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання ___ 1 ___
		Семестр ___ 3-й ___
		Лекції ___ 8 ___ год.
		Практичні (семінарські) ___ 8 ___ год. Лабораторні ___ год. Індивідуальні ___ год.
		Самостійна робота ___ 90 ___ год. Консультації ___ 14 ___ год.
ІНДЗ: є/немає		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інформаційна культура як складник загальної культури, який забезпечує ефективне спілкування і взаємодію особистості в соціумі.

Навчальна дисципліна тісно пов'язана із дисциплінами загального спрямування, такими як історія, політологія, право та іншими суспільними дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- 1. Структура та специфіка сучасного інформаційного простору України**
- 2. Механізми та інструменти критичного сприйняття інформації**

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань про структуру сучасного інформаційного простору України, специфіку медіаринку та інформаційних потоків та вироблення навиків аналізу та критичного сприйняття інформації.

Завдання курсу “Інформаційна культура” передбачають :

1. забезпечити студентів базовими знаннями про структуру інформаційного простору та медіаринку України;
2. показати специфіку сучасних інформаційних потоків та їх зумовленість політико-економічними факторами;
3. сформувати уявлення про найбільших власників сучасних українських медіа та їх вплив на інформаційну політику;
4. навчити критично сприймати інформацію, визначати й оцінювати її достовірність ;
5. сформувати навик аналізу медіаповідомлень (визначати і впізнавати інформаційні маніпуляції, приховану рекламу, замовні матеріали тощо);
6. показати необхідність усталеної ієрархії вартостей для захисту духовного світу особистості від інформаційної агресії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

суть понять “інформаційна культура”, “інформаційна політика”, “інформаційний простір”, “медіаринок”, “медіаповідомлення”, “медіаграмотність” ;
 структура українського медіаринку і його монополісти;
 специфіка побудови медіаповідомлень і можливості нею маніпулювати;
 сучасні українські якісні та масові медіа;
 завдання українського суспільства щодо реформування інформаційного простору
 Зможуть аналізувати інформацію з точки зору достовірності, об'єктивності, наявності підтверджених джерел тощо;
 критично оцінювати наповнення повідомлень;
 відрізняти повідомлення, подані із дотриманням професійних стандартів;
 розрізняти замовні матеріали і приховану рекламу та різні методи впливу на громадську думку.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Структура та специфіка сучасного інформаційного простору України					
Тема 1. Вступ		2		6	
Тема 2. Сучасний медіаринок України : політична та економічна залежність		2	2	8	
Тема 3. Інформаційна політика держави та її вплив на особистість		2	2	6	2
Тема 4. Політична інформація та її суспільна роль		2	2	6	
Тема 5. Якісні та масові медіа сучасної України		2	2	6	2
Тема 6. Структура сучасних волинських ЗМІ		2	2	6	
Разом за модулем 1	64	12	10	38	4
Змістовий модуль 2. Механізми та інструменти критичного сприйняття інформації					
Тема 7. Побудова медіаповідомлень та її вплив на сприйняття інформації		2	2	6	2
Тема 8. Методи та механізми перевірки інформації		2	2	6	
Тема 9. Маніпуляції у текстах, аудіо-, фото- та відеоматеріалах		2	2	6	2
Тема 10. Інтернет-ресурси моніторингу сучасного інформаційного простору України		2	2	6	2
Тема 11. Механізми критичного сприйняття інформації		2	2	6	
Разом за модулем 2	56	10	10	30	6
Всього годин:	120	22	20	68	10

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Структура та специфіка сучасного інформаційного простору України					
Тема 1. Вступ					2
Тема 2. Сучасний медіаринок України : політична та економічна залежність		2		10	2
Тема 3. Інформаційна політика держави та її вплив на особистість			2	10	
Тема 4. Політична інформація та її суспільна роль				10	2
Тема 5. Якісні та масові медіа сучасної України		2		10	
Тема 6. Структура сучасних волинських ЗМІ			2	10	2
Разом за модулем 1	66	4	4	50	8
Змістовий модуль 2. Механізми та інструменти критичного сприйняття інформації					
Тема 7. Побудова медіаповідомлень та її вплив на сприйняття інформації			2	5	1
Тема 8. Методи та механізми перевірки інформації		2		10	2
Тема 9. Маніпуляції у текстах, аудіо-, фото- та відеоматеріалах				10	1
Тема 10. Інтернет-ресурси моніторингу сучасного інформаційного простору України			2	10	
Тема 11. Механізми критичного сприйняття інформації		2		5	2
Разом за модулем 2	54	4	4	40	6
Всього годин:	120	8	8	90	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- виконання завдань практичних занять;
- опрацювання поточної новинної інформації у всеукраїнських медіа за останній тиждень;
- опрацювання поточної новинної інформації у волинських медіа;
- порівняльний аналіз політичних програм на центральних телеканалах;
- порівняльний аналіз політичних програм на регіональних телеканалах;
- аналіз наповнення ресурсів “Телекритика”, “Детектор медіа” та інших моніторингових медіа, порівняння звітів.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Поточний контроль (маx = 40 балів)											Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кількість балів
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	30	30	100
-	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Беззуб І. Модернізація бібліотеки вищого навчального закладу та формування інформаційної культури студента / І.Беззуб // Бібліотека і розвиток доступу до правової та соціально значущої інформації : зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. "Інноваційна модель наукової бібліотеки ХХІ століття", (Київ, 9-10 жовт., 2012 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бібліотек України ; [наук. ред. Т. Гранчак]. – Київ, 2012. – С. 31-35.
2. Берегова О. М. Сучасні комунікаційні технології в культурі України : навч. посіб. / О. М. Берегова. – Київ : [б. в.], 2006. – 180 с. – Імен. Показч. – Бібліогр.: с. 169-178.
3. Грипич С. Глобалізація як фактор розвитку інформаційної та "віртуальної" культури / С. Грипич // Вісник Книжкової палати. – 2010. – № 7. – С. 37-40. – Бібліогр.: 11 назв.
4. Заморьонова Д. Інформаційна культура у вищих навчальних закладах: критерії та типологія / Д. Заморьонова // Журнал Європейської економіки. – 2015. – Т. 14, № 4. – С.

- 388-399. – Бібліогр.: 8 назв.
5. Зернецька О. В. Нові засоби масової комунікації (соціокультурний аспект) : [монографія] / О.В. Зернецька ; Акад. наук України, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин ; [відп. ред. О. В. Потехін]. – Київ : Наук. Думка, 1993. – 132 с. : іл.
 6. Прудникова О. В. Інформаційна культура в інформаційну епоху / О. В. Прудникова // Стратегічна панорама. – 2016. – № 2. – С. 90-94.
 7. Психологічні детермінанти інформаційної культури студентів і викладачів гуманітарного ВНЗ / В. Носков [та ін.]. // Соціальна психологія, 2009, № 1, С. 108-120.
 8. Рабаданова Л. Формування інформаційної культури особистості як важлива функція реферативної інформації / Л. Рабаданова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. – Київ, 2015. – Вип. 42. – С. 92-102.
 9. Руденко Ю. Інформаційна культура: вимоги та рівні вихованості / Ю. Руденко // Шкільний світ. – 2015. - верес. – № 17. – С. 9-11.
 10. Семенюк Э. П. Информатика и современный мир: философские аспекты : философские очерки / Э. П. Семенюк. – Львов : Укр. акад. печати, 2009. – 284 с. – Библиогр.: с. 268-281.
 11. Тодорова Є. Інформаційна культура студентів / Є. Тодорова // Новий колегіум. – 2007. – № 2. – С. 60-65.
 12. <https://ua.telekritika.ua/>
 13. <https://detector.media/>
 14. <http://medialiteracy.org.ua/>
 15. www.prostir.ua/?news=mediahramotnist-v-kozhnu-hromadu

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сучасний медіаринок України : політична та економічна залежність
2. Сучасні українські державні друковані періодичні видання.
3. Особливості сучасного українського радіоэфіру.
4. Провідні українські новинні телеканали.
5. Специфіка мовлення приватних телеканалів.
6. Суспільне мовлення : правові засади та функціонування на українському медіаринку.
7. Інформаційна політика держави та її вплив на особистість
8. Політична інформація та її суспільна роль
9. Якісні та масові медіа сучасної України : основні характеристики
10. Сучасні українські якісні друковані періодичні видання
11. Масова періодика в Україні та світі
12. Структура сучасних волинських ЗМІ
13. Інструменти критичного сприйняття інформації
14. Професійні журналістські стандарти у подачі інформації та їх дотримання у ЗМІ
15. Побудова медіаповідомлень та її вплив на сприйняття інформації
16. Методи та механізми перевірки інформації
17. Маніпуляції у текстах періодичних видань як засоби політичної пропаганди
18. Фото-, аудіо- та відеоманіпуляції у ЗМІ
19. Інтернет-ресурси моніторингу сучасного інформаційного простору України
20. Телекритика як один із перших моніторингових ресурсів